

Obrtnijske raznoterosti.

Stopljen les. Francoskemu kemiku E. Bizonartu se je baje posrečilo na neki mehaničen način les razstopiti. To je velike važnosti za znanost in industrijo. Razstopljenemu lesu bode mogoče dati poljudno obliko. Baš sedaj se misli na to, da bi iz njega vlivali tiskarske črke.

Prvi strojevodja. V Angliji je umrl nedavno prvi železniški strojevodja Josip Bells v 84. letu. Bells je vodil prvo slavno Stephensonovo lokomotivo „The Rokat“

Velikanski top. V državni livarni v Peterburgu so nedavno vlili top, ki tehta 8300 pudov ali 3470 centov. Ta top je namenjen za črnomorsko brodovje. V Sebastopolj so ga peljali s posebnim vlakom, ki je prevozil le 17 kilometrov v jedni uri. Ker bi navadni vozovi ne bili mogli nositi take teže, so se zgradili posebni vozovi iz jekla in tako zvezali, da je topova teža se razdelila na več voz.

Kmetijstvo.

Koristni ptiči.

Posebno razne ptice pevke so jako koristne za kmetijstvo, zato pa poljedelec umno ravna, ako jih varuje in skuša privabiti na svoje posestvo. Žal, da se po nekaterih krajih baš ptiči love in preganjajo. Koliko pokončajo lastovk Italijani, kadar potujejo preko Italije v Afriko ali se vračajo od tod. Priporočalo se je, da naj bi se sklenil mejnarodni zakon v varstvo koristnih ptičev, a storilo se do dandanes še ni nič v tem oziru. Stvar je težavna. Treba bi bilo pogajanj mej raznimi vladami in razni parlamenti bi morali sklepati. Dolgo bi trajalo, predno bi se doseglo kako sporazumljenje. Jako dvomljivo je, da bi Italija privolila v tak zakon, kateremu bi nasprotovala večina italijanskega prebivalstva. Veliko vprašanje je pa, kako bi se ta zakon izvajal, ko bi se tudi uvel. Nekateri države bi se zanj nič ne zme-nile. Ostal bi zlasti v južноеvropskih deželah na papirju, ko bi dotične države vedele, da jih s kakim posebnim pritiskom nikdo ne bode silil k spolnovanju. Vsaj nas skušnja uči, da se še v naši državi zakoni v varstvo koristnih ptičev kaj površno izvajajo v nekaterih občinah.

Treba je torej gledati, da na drugi način varujemo ptice in skrbimo za njih pomnoženje. Posebno je odvisno od tega, da se število koristnih ptičev množi ali manjša, kakor imajo priložnost za gnezditve. Baš v tem oziru so se razmere v sedanjem stoletju mnogo na slabše obrnile. S trnjem in ločjem prerastena močvirja in bajerji, s koreninami prerasli nad vodo viseči bregovi ob potokih, večji in manjši živi ploti, stara otla drevesa, gozdiči na polju zginjajo in ptiči vsled tega nimajo kje gnezdit. Ko se vrednost zemlje vekša in prebivalstvo množi, se cela močvirja in jezera posuše in z grmovjem obrasli kraji se preminjajo v njive.

Intenzivneje kmetijstvo in gozdarstvo ni nič kaj ugodno za ptiče. Vsa odlišna in zlasti otla drevesa, kjer so gnezдили razni duplarji, se kar odpravijo, z gostim grmovjem prerasli srednji visoki gozd se vedno bolj

umika visokemu gozdu, ob potih in robovih se grmovje več ne trpi.

Če pomislimo, da se železnice, brzojavi, napeljave električne razsvetljave in druge take naprave, ki motijo mirno življenje ptičev, vedno bolj množe, se pač moramo le čuditi, da imamo še toliko ptičev. Seveda zaradi ptičev ne bomo popustili intenzivnega poljedelstva ali gozdarstva, ki nam mnogo več donaja, kakor je donajalo obdelovanje zemlje po stari navadi, tudi grajenja železnic in drugih podobnih naprav zaradi ptičev ne bodo nikjer opustili. Treba je, da na drugi način ptičem preskrbimo za nadomestilo, kar se jim je vzelo s predrugačenjem kulturnih razmer.

To tudi ni tako težko, kakor bi si morda kdo mislil. Nikakor ni potreba, da bi zemlja zaradi tega morala povrniti se v prejšnje stanje. Ptice se nikakor ne drže posebno trdno starih navad, navadijo se hitro novim življenjskim razmeram. Treba je samo, da vsaj nekoliko stvari uravnamo po potrebah ptičev, da jim omogočimo življenje.

Pri vsem, kar storimo zunaj v prosti prirodi, mislimo na ptice in povsod glejmo, kako da jim preskrbimo priložnost za gnezditve. Zasajajmo gozdiče, kakeršni so ugodni za gnezdenje ptičev, obešajmo na drevesa škatle, v katerih bodo ptice gnezstile in varujmo ptice pred njih sovražniki.

Pri prenovljenju poljedelskih in gozdarskih razmer ni potreba, da bi se vselej s starim kar pomedlo. Večkrat se lahko v tem oziru malo popusti. Marsikateri živi meji, marsikateremu staremu drevesu, marsikateremu grmičevju ali z grmovjem obrobljenemu potoku se lahko prizanese. Večkrat se staro jedino zaradi tega kar odstrani, da se le malo lažje zemlja obdeluje. S tem se pa na drugi strani več izgubi, kakor se na jedni strani pridobi.

Tudi pri gozdarstvu se lahko mnogo stori za ptiče, ne da bi se dohodki gozdov dosti pomanjšali. Seveda veliko izlišnih dreves se ne more puščati, a nekatera stara za gnezdenje ptičev posebno pripravna drevesa bi se lahko pustila. Njih lesna vrednost že tako ne more priti v poštev, ker se po zemlje izgubi, se pa na drugi strani obilno povrne, ker se ohranijo koristni ptiči in netopirji. Ravno v tem oziru se mnogokrat silno greši. Kak posebno moder gozdar da posekati vse staro drevje, da potem gozd več donaja. Tiči, ki gnezdiijo v votlih drevesih, potem nimajo kje gnezdit, in posledica temu je, da se pomnože gosenci po sosednem polju in vrtih, ker jih ptiči ne preganjajo. Pa tudi v gozdu se škodljivi mrčesi množe.

Nadalje se lahko mnogo stori za ptiče, ako se v visokih gozdih ob potih in mejah poskrbi za nasade grmičevja. To se da z malimi stroški doseči, za to je posebno ugoden gaber, beli trn in dren. Ta drevesa naj se vsakih deset let jedenkrat posekajo. Tako dobimo gosti grmovje, ki se da v hrastovih gozdih za zmiraj, v bubovih pa dolgo ohraniti. Tudi pod jesenjem vspeva tako